

**საქართველოს უმთავრესი საგარეო საზრთოხი დი
დამფლვევი საგარეო ორიენტირები**

DOI:10.36962/ECS105/11-12/2022-106

ჯემალ გახოკიძე

პოლიტიკისი დი სამართლის მეცნიერებათი დოქტორი,
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისი დი
საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის
პროფესორი, სენატის თავმჯდომარე

senati@gtu.ge

ნუკრი გელაშვილი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის
სამართლისი დი საერთაშორისო ურთიერთობების
ფაკულტეტის დოქტორანტი

nogelashvili@gmail.com

რეზიუმე

კაცობრიობის დასაბამიდან, გადარჩენაზე დი შესაბამისად
უსაფრთხოებაზე ზრუნვა, ადამიანის ცხოვრების ერთ-ერთი
უმთავრესი შემადგენელი იყო. ისტორიას ახსოვს სახელმწი-
ფოები დი იმპერიები, რომლებმაც არსებობა სწორედ ომებისი
დი დაპყრობის შედეგად შეწყვიტეს. უახლესი წარსული ცხად-
ყოფს, რომ საქართველოსათვის უმთავრესი საფრთხე იმპერია-
ლისტური ზრახვების მქონე არაკეთილმოსურნე მეზობელი რუ-
სეთის ფედერაციიი. ეს ფაქტი ჩვენი ქვეყნის კონცეპტუალურ
დოკუმენტებში მკაფიოდია დაფიქსირებული.

წინამდებარე ნაშრომში განხილულია მე-15 საუკუნიდან მო-
ყოლებული რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის მნიშვნელო-
ვანი ეტაპები დი ის პრობლემები, რაც ამ ურთიერთობებში მო-
უტანეს საქართველოს. აღწერილია რუსეთის დამპყრობლური

პოლიტიკა და მისწრაფებები, სულ მუდმივად გააფართოვოს საზღვრების ბუნებრივ-გეოგრაფიულად დაცული ტერიტორიების დაუფლების ხარჯზე.

ავტორები მიმოიხილავენ სამეცნიერო ლიტერატურაში გადმოცემულ, რუსული პოლიტიკის ტრადიციულ კონცეფციებს, რომლებიც სხვადასხვა პერიოდში იღებენ სათავეს. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა „ევრაზიონიზმზე“ მეტად რადიკალურ და ექსტრემისტულ მიმართულებას „რუსიზმს“, იგივე „რაშიზმს“, რომელიც ბოლო პერიოდში რუსეთის მმართველი რეჟიმის პოლიტიკური იდეოლოგიის არაოფიციალური სახელწოდებაა.

რუსეთის თანამედროვე იდეოლოგიების ხედვებში დევს სამართლის უარყოფა და ძალის პრიორიტეტულობის მტკიცება, უპატივცემულობა მეზობლების სუვერენიტეტის მიმართ და თვითდამკვიდრება განუკითხაობისა და ძალადობის ხარჯზე. რუსიზმის იდეოლოგიის ცენტრს წარმოადგენს ნაციონალური ლიდერის კულტი, რომელსაც შესწევს ძალა დაუბრუნოს რუსეთს დიდება. ეს დიდება „ისტორიული რუსეთის“, ანუ საბჭოთა კავშირის საზღვრებში მის აღდგენაში მდგომარეობს, რაც საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობისათვის უდიდეს გამოწვევას წარმოადგენს.

რუსეთის ხელმძღვანელობა იყენებს ჯარს, როგორც ერთ-ერთს უამრავ ინსტრუმენტთა შორის, რათა ჩამოაყალიბოს თავისი „ახლო საზღვარგარეთული“ და გლობალური პოზიციები. მას ფართო ინტერესები აქვს სამხრეთ კავკასიაში სამხედრო, პოლიტიკური, ეკონომიკური და ენერგეტიკული თვალსაზრისით. მაგრამ, რუსეთის ფედერაციის დღევანდელი პოლიტიკური ხელმძღვანელობა, ობიექტურად, მოქმედებს ნატოს მიმართ სამხედრო და ეკონომიკური არასრულფასოვნების პოზიციიდან. ცხადია, რომ მოცემულ ეტაპზე „რუსიზმის“ და შესაბამისად რუსეთის ექსპანსიონისტური პოლიტიკის ერთ-ერთ უმთავრეს შემაკავებელ ძალად სწორედ ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაცია გვევლინება.

ავტორების თანახმად, იქ სადაც მსოფლიო წესრიგის განმსა-

ზღვრელი, ძლიერი სახელმწიფოები მიილტვიან შექმნან ალიანსი, რომელიც მათი ცივილიზაციური არჩევანის დაცვის, მათი თვითმყოფადობისა და სახელმწიფოებრიობის შენარჩუნების გარანტი იქნება, საქართველოს მიერ მკაფიო საგარეო ორიენტირის განუცხადებლობა დამლუპველი აღმოჩნდება. შესაბამისად, მიიჩნევა, რომ საქართველო ვალდებულია მკაფიოდ გამოხატოს მისი საგარეო კურსი. ე. წ. დაბალანსებული პოლიტიკა და დიდი ქვეყნების ურთიერთსაპირისპირო ინტერესების საკუთარ სამსახურში ჩაყენების სურვილი ილუზორული მიდგომაა, რომელიც შესაძლოა ოდესღაც მუშაობდა კიდევ.

საკვანძო სიტყვები: უსაფრთხოება, აგრესია, რუსეთის ფედერაცია, რუსიზმი, ნატო.

შესავალი

კაცობრიობის დასაბამიდან, გადარჩენაზე და შესაბამისად უსაფრთხოებაზე ზრუნვა, ადამიანის ცხოვრების ერთ-ერთი უმთავრესი შემადგენელი იყო. ისტორიას ახსოვს სახელმწიფოები და იმპერიები, რომლებმაც არსებობა სწორედ ომებისა და დაპყრობის შედეგად შეწყვიტეს. ამ ისტორიების გაანალიზება ცხადყოფს, რომ ხშირ შემთხვევებში, ასეთი ბედის გაზიარების უმნიშვნელოვანესი განმაპირობებელი, მათი გეოპოლიტიკური და სამხედრო სტრატეგიული შეცდომები იყო.

მოსალოდნელი უნიპოლარიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის საფარქვეშ, რუსეთმა ბოლო პერიოდში მთელი რიგი აგრესიული ქმედებები განახორციელა, რამაც გარკვეული კორექტივები შეიტანა კონტინენტის გეოპოლიტიკურ ლანდშაფტში და დღის წესრიგში დააყენა უსაფრთხოების გარემოს გაუმჯობესების აუცილებლობა. 1992-1993 წლებში, რუსეთის მხრიდან ინსპირირებულმა ე. წ. აფხაზეთის ომმა, ასევე 2008 წლის აგვისტოში რუსეთის მხრიდან საქართველოსადმი განხორციელებულმა სამხედრო აგრესიამ და ჯამში საქართველოს ტერიტორიების 20%-ის ოკუპაციამ; 2014 წელს რუსეთის მხრიდან ყირიმის ანექსიამ და დონეცკისა და ლუგანსკის რეგიონების ოკუპაციამ; და ბოლოს 2022 წელს თებერვალში რუსეთის უკრაინაში შეჭრამ და ომის

დანეებამ უკიდურესად გააუარესა უსაფრთხოების გარემო რეგიონში. რუსეთის მხრიდან საერთაშორისო სამართლის პრინციპებისა და ნორმების არაერთგზის დარღვევამ, ადამიანის უფლებათა უხეშმა უგულებელყოფამ, ეთნიკური დისკრიმინაციისა და სხვადასხვა უკანონო შეზღუდვების ხელშეწყობამ, სამხედრო ძალის და ჰიბრიდული ომის პოლიტიკურ იარაღად გამოყენებამ საფრთხე შეუქმნა არა მარტო რეგიონის, არამედ მთლიანად ევროპული და ევროატლანტიკური სივრცის უსაფრთხოებას. ის, რომ რუსეთი საფრთხეს წარმოადგენს ცივილიზებული სამყაროს უმეტესი ნაწილისათვის, ნათლად გამოჩნდა 2022 წლის რუსეთ-უკრაინის ომის მსვლელობისას, რაც გამოიხატებოდა მსოფლიოს ათობით ქვეყნის დარაზმვაში რუსეთის წინააღმდეგ.

რუსეთი - საპარტყელს უმთავრესი საბარყო საფრთხე

2022 წლის მოვლენების ფონზე, როდესაც მსოფლიოს ქვეყნების აბსოლუტური უმრავლესობა და საერთაშორისო ორგანიზაციები მიიჩნევენ, რომ რუსეთი ჩადის ომის დანაშაულს და მის მიმართ დანესებულია უპრეცედენტო სანქციები, როდესაც რუსეთი მიჩნეულია მოძალადე, არადემოკრატიულ სახელმწიფოდ, რომლისთვისაც საერთაშორისო სამართლის ნორმები არავითარ ღირებულებას არ წარმოადგენს, როდესაც ნატოს საპარლამენტო ასამბლეა მოუწოდებს წევრ ქვეყნებს გამოაცხადონ რუსეთი ტერორისტულ სახელმწიფოდ¹, ჩვენნაირი პატარა ქვეყნისათვის რუსულ ორბიტაზე ყოფნა დალუპვის ტოლფასი იქნება.

ისტორიამ არაერთხელ გვასწავლა მწარე გაკვეთილი და გვანახა რუსეთის საქართველოსთან ურთიერთობის რეალური მოტივები, მაგრამ მაშინდელ მსოფლიოში საქართველო მარტობისთვის იყო განწირული და დიდ სახელმწიფოებს შორის გავლენის სფეროებზე ჭიდილის პროცესში ისევ „ერთმორწმუნე“ რუსეთისკენ იხრებოდა.

1 ნატოს საპარლამენტო ასამბლეამ რუსეთი ტერორისტულ სახელმწიფოდ გამოაცხადა - <https://ubn.news/the-nato-parliamentary-assembly-has-declared-russia-a-terrorist-state/>

უნდა ითქვას, რომ რუსეთი ისტორიულად ყოველთვის არასტაბილური და არაპროგნოზირებადი იყო. თუ ჩვენ გადავხედავთ რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობას, დავრწმუნდებით, რომ მე-15 საუკუნიდან მოყოლებული საქართველო ცდილობდა დიპლომატიური ურთიერთობები დაემყარებინა რუსეთთან, რათა მიეღო მისგან გარკვეული დახმარება მუსლიმი დამპყრობლების წინააღმდეგ, მაგრამ ყოველ ჯერზე ადგილი ქონდა იმედგაცრუებას და რუსეთის მხრიდან საქართველოსთვის ერთგულების ფიცის მოთხოვნას, ფუჭი დაპირებების სანაცვლოდ. ასე მაგალითად, ქართლის მეფე ვახტანგ VI შეეცადა შეეცვალა საქართველოში უკვე ფესვგადგმული, რუსეთის მიმართ უნდობლობის პოლიტიკა და საფრანგეთის მხრიდან დახმარებაზე უარის მიღების შემდეგ, დიპლომატიური ურთიერთობები დაამყარა რუსეთთან. რუსეთი საფრანგეთისგან განსხვავებით დაპირდა ვახტანგს, რომ აღმოუჩენდა სამხედრო დახმარებას და მოუნოდა მას შეეგროვებინა ქართლის ლაშქარი სპარსეთში გასალაშქრებლად. პეტრე პირველთან მოლაპარაკებებში მონაწილეობას ლეზულობდნენ ძმები პეტრე და მოსე ამბერსაძეები, მოსკოვის არჩილის ემიგრაციის წევრები¹. პეტრე პირველმა საქართველოში თავის წარმომადგენლად ივანე ტოლსტოი გაგზავნა. 1722 წელს ვახტანგმა შეკრიბა 40 000 მეომარი და განჯაში ჩავიდა, სადაც გეგმის თანახმად უნდა შეერთებოდა რუსეთის არმიას სპარსეთის წინააღმდეგ ერთობლივად საომრად. პეტრე პირველმა არ შეასრულა დანაპირები და ბედის ანაბარად მიატოვა ვახტანგი, ლაშქრობა არ შედგა. რუსეთის ლალატმა ქართლის სამეფო პირისპირ დატოვა გამძვინვარებული ირანთან. შაჰის ბრძანებით 1723 წელს ჩრდილოკავკასიელებისგან შემდგარმა ლაშქარმა აიღო და გადაწვა თბილისი, იმავე წელს ოსმალთა დამპყრობლები შემოიჭრნენ ქართლში, აიღეს თბილისი და თორმეტი წლის განმავლობაში ჰქონდათ ქართლი ოკუპირებული. რუსეთის ნდობა ვახტანგს და მის შთამომავლებს მეფობის სამუდამოდ დაკარგვად დაუჯდათ.

1 ვ. ტატიშვილი „ქართველები მოსკოვში“, მე-2 შვეს. და გადამუშავ. გამოცემა. თბ., 1959

საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის ისტორია გაფერვებულია მსგავსი და უარესი შემთხვევებით. ისტორია ინახავს რუსეთთან მიღწეული შეთანხმებების რუსეთის მხრიდან არაერთგზის დარღვევისა და ცალმხრივად გამოყენების ფაქტებს, იქნება ეს გეორგიევსკის ტრაქტატი თუ ელაზნაურის ტრაქტატი. მათ, ვისაც რუსეთი საქართველოს „ნათელი მომავლის“ გარანტიად მიაჩნია, ვურჩევდი გულდასმით გაეცნონ საქართველო-რუსეთის ურთიერთობების ისტორიას დასაწყისიდან დღემდე.

1995 წელს ჩეჩნეთის რესპუბლიკა იჩქერიის პრეზიდენტი ჯოხარ დუდაევი ესტონეთიდან ჩამოსულ „ესკი ჯგუფთან“ ინტერვიუში ამბობს, რომ „მთელი ისტორიის მანძილზე რუსეთი უმწეო ერებს ირჩევს გასანადგურებლად. რუსეთის ხელისუფლებას როგორც კი გაუჭირდებოდა მაშინვე ხელშეკრულებებს აფორმებდა, რომელსაც შემდეგ არასოდეს იცავდა“¹.

სწორედ ასე მოიქცა რუსეთი საქართველოსთან მიმართებაში 1920 წელს, როდესაც საბჭოთა რუსეთი ეკონომიკური კრიზისის პარალელურად ომს აწარმოებდა პოლონეთთან, რომელშიც წითელი არმიის ნაწილები მარცხს მარცხზე განიცდიდნენ. იმავდროულად, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მიერ სწრაფი და ეფექტური სამხედრო მობილიზაციის ფონზე, წითელი არმია საქართველოს ფრონტზეც ვერანაირ წინსვლას ვერ ახერხებდა. 1920 წლის 7 მაისს საბჭოთა რუსეთმა საქართველოს დამოუკიდებლობა აღიარა და საქართველოს წარმომადგენელმა, დამფუძნებელი კრების წევრმა გრიგოლ ურატაძემ ხელი მოაწერა საზავო ხელშეკრულებას რუსეთსა და საქართველოს შორის. ხელშეკრულებაში, სხვა მნიშვნელოვან საკითხებთან ერთად აღნიშნული იყო, რომ რუსეთი ყოველ პირობის გარეშე აღიარებდა საქართველოს სახელმწიფოს თავისუფლებას და დამოუკიდებლობას და თავის ნებით ხელს იღებდა ყველა იმ სუვერენულ უფლებებზე, რომე-

1 სლავური ერების გაერთიანებას, რუსიზმს უკრაინელები არასოდეს შეეგუებიან - დუდაევი რუსეთის გეგმებზე - <https://batumelebi.netgazeti.ge/news/400166/>

ლიც ეკუთვნოდა რუსეთს საქართველოს და მის მიწა-წყლის შესახებ. რუსეთი ხელს იღებდა საქართველოს შინაურ საქმეებში ყოველგვარ ჩარევაზე. ხაზგასმით იყო აღნიშნული, რომ საზღვრების საკითხი გადანაცვტილი იყო საქართველოს სასარგებლოდ და რომ მთელი ბათუმის ოლქი შედიოდა საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებში¹.

1921 წლის 25 თებერვალს კი თბილისის თავზე უკვე წითელი დროშა ფრიალებდა. ესაა საქართველო-რუსეთის ისტორიის კიდევ ერთი მონაკვეთი, სადაც ნათლად ჩანს, თუ როგორ იცავს რუსეთი შეთანხმებებს. 1920 წლის მაისიდან 1921 წლის თებერვლამდე რუსეთმა წარმატებით დაასრულა სომხეთის ოკუპაცია, დაძლია ბლოკადა, გადანაცვტა მთელი რიგი სამხედრო, პოლიტიკური თუ ეკონომიკური საკითხი და რა თქმა უნდა საქართველოსთან გაფორმებული ხელშეკრულება მას აღარც კი გახსენებია.

არანაკლებ მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიღება შეიძლება რუსეთის „ჰუმანურ“ და „კეთილმეზობლურ“ განწყობებზე, თუ გავეცნობით რუსეთის დამოკიდებულებას სხვა კავკასიელი ერების მიმართ. რუსეთის მოღალატეობრივი, ორპირი და დამპყრობლური პოლიტიკა - ესაა ის „მოსავალი“ რასაც ყოველჯერზე იმკიდნენ მისი მეზობელი სახელმწიფოები.

რუსეთის პოლიტიკური კლასისათვის დამპყრობლური მისწრაფებები რუსეთის სახელმწიფოს ჩამოყალიბების თანხედრი მოვლენაა. მოყოლებული ივანე I „კალიტა“-დან, რუსეთში ყველა მთავრის უპირველეს ამოცანას განეკუთვნებოდა ტერიტორიების გაფართოება. შეიძლება ითქვას, რომ ამ თვალსაზრისით რუსეთის ისტორია უპირველესად ბუნებრივ-გეოგრაფიულად დაცული ტერიტორიების დაუფლების ისტორიაა, უფრო მეტიც, რუსეთისათვის იგი უსაფრთხოების უმთავრესი საშუალებაა. მაგრამ მისწრაფება უსაფრთხო საზღვრებისაკენ, ნიშნავს სხვა სახელმწიფოების დამორჩილებას, რაც იმპერიების სისტემის მახასიათებელია. ასე, რომ ტერიტორიების გაფა-

1 7 მაისი, 1920 წ. - საბჭოთა რუსეთმა საქართველოს დამოუკიდებლობა აღიარა - <https://civil.ge/ka/archives/350635>

როგორც ქვეყნის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა „წმინდა“ იმპერიალისტური ინტერესია¹.

რუსეთის ამგვარი პოლიტიკური კულტურის წარმოშობა აღწერილია 1946 წლის „გრძელი ტელეგრამა“-ში, რომელიც სახელმწიფო დეპარტამენტს გაუგზავნა მოსკოვში მაშინდელი აშშ-ის საქმეთა დროებითმა რწმუნებულმა ჯორჯ კენანმა: „მსოფლიო საკითხებზე კრემლის ნევროზული ხედვის საფუძველი არის ტრადიციული და ინსტინქტური რუსული დაუცველობის გრძნობა. თავდაპირველად, ეს იყო მშვიდობიანი, სოფლად მეურნე ხალხის უმწეობის შეგრძნება, რომლებიც ცდილობდა ეცხოვრა უზარმაზარ დაუცველ დაბლობზე, სასტიკი მომთაბარე ხალხების მეზობლად. რადგან რუსეთი შევიდა კონტაქტში ეკონომიკურად უფრო განვითარებულ დასავლეთთან, ამას დაემატა შიში უფრო კომპეტენტური, უფრო ძლიერი, უფრო მაღალორგანიზებული საზოგადოებების ამ მხარეში. მაგრამ დაუცველობის ეს უკანასკნელი ტიპი უფრო მეტად ანუხებდა რუს მმართველებს, ვიდრე რუს ხალხს; რადგან რუსეთის მმართველები მუდმივად გრძნობდნენ, რომ მათი მმართველობა იყო შედარებით არქაული ფორმით, მკიფე და ხელოვნურ ფსიქოლოგიურ საფუძველზე დამყარებული, ვერ უძლებდა შედარებას ან კონტაქტს დასავლეთის ქვეყნების პოლიტიკურ სისტემებთან. ამ მიზეზით მათ ყოველთვის ეშინოდათ უცხოების შეღწევის, ეშინოდათ დასავლურ სამყაროსა და საკუთარ სამყაროს შორის პირდაპირი კონტაქტის, ეშინოდათ იმის, თუ რა მოხდებოდა, თუკი რუსები ისწავლიდნენ სიმართლეს გარესამყაროზე, ან თუ უცხოელები გაიგებდნენ სიმართლეს მათ სამყაროზე. და მათ ისწავლეს უსაფრთხოების ძიება, რაც გამოიხატება მომთმენ, მაგრამ სასიკვდილო ბრძოლაში, მეტოქე ძალის ტოტალურ განადგურებამდე, მასთან შეთანხმებასა და კომპრომისზე წასვლის დაუშვებლობაში“².

1 ნათია კაჭარავა - საქართველოს საგარეო უსაფრთხოების პოლიტიკურ-სამართლებრივი ასპექტები 327.001.3 საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 1075, საქართველო, 2011 წ. გვ. 56-57

2 The Long Telegram by George Kennan, February 22, 1946 - <https://teachingamericanhistory.org/document/the-long-telegram/>

ბატონი რევაზ მიშველაძე თავის ნაშრომში „საერთაშორისო ურთიერთობები და საქართველო“ ნათლად აღწერს თუ რა „სიკეთე“ მოუტანა რუსეთმა საქართველოს მთელი მისი ისტორიის მანძილზე. სწორედ რუსეთის დამსახურებაა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის მოშლა და მფარველობის მომლოდინე ქვეყნის რუსეთის გუბერნიად გამოცხადება; ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება და სახელმწიფო ენად რუსულის დანესება; გადამწყვეტ ბრძოლებში არაერთგზის მიტოვება და საქართველოს ტერიტორიების ოკუპირება. ეს არასრული ჩამონათვალია იმ დამოკიდებულებებისა, რასაც რუსეთი იჩენდა და იჩენს საქართველოს მიმართ. „როგორც ვხედავთ, საქართველოში პარპაშის ორასზე მეტი წლის მანძილზე ჩვენ რუსული ხიშტისგან არავითარი სიკეთე არ გვახსოვს, ხოლო 1991-2008 წლების სადამსჯელო ექსპედიციებით და ქართველ სამშობლოს დამცველთა უმონყალოდ დაღვრილი სისხლით რუსეთმა საბოლოოდ დაამტკიცა, რომ იგი ჩვენი ნამდვილი მეგობარი და შემწე კიდეც კარგა ხანს ვერ იქნება“¹.

სამეცნიერო ლიტერატურაში განიხილება ტრადიციული რუსული პოლიტიკური კონცეფციები, რომლებიც სხვადასხვა პერიოდში იღებენ სათავეს. ასე მაგალითად, მე-19 საუკუნეში ე. წ. „ზაპადნიკები“-სთვის იდეალს დასავლური სამყარო, დასავლური განვითარების მოდელი და კულტურა წარმოადგენდა². მათ სანინალმდეგოდ, „სლავიანოფილები“ ხაზს უსვამდნენ რუსი ერის და მისი ტრადიციული კულტურის უნიკალურობას. მათი მსოფლმხედველობა გაჯერებული იყო ქსენოფობიური ელემენტებით. მთავარი საფრთხე კი სწორედ რუსული კულტურის დასავლურ კულტურასთან ასიმილაცია იყო³.

1 რევაზ მიშველაძე, „საერთაშორისო ურთიერთობები და საქართველო“, გამოც. „იურიდიული სამყარო“, თბ. 2018, გვ. 149

2 Классическое западничество: концепция цивилизационного развития России в Новое время - <https://www.dissercat.com/content/klassicheskoe-zapadnichestvo-kontsepsiya-tsivilizatsionnogo-razvitiya-rossii-v-novoe-vremya>

3 Философия славянофилов в современной российской историко-философской литературе - <https://www.dissercat.com/content/filosofiya-slavyanofilov-v-sovremennoi-rossiiskoi-istoriko-filosofskoi-literature>

მოგვიანებით ჩამოყალიბებული კონცეფცია „ევრაზიონიზმი“ რომლის ძირითადი იდეური სულის ჩამდგმელი ალექსანდრე დუგინია. აღნიშნული კონცეფცია, როგორც ფილოსოფიურ-პოლიტიკური მიმართულება ხაზს უსვამს რუსულენოვანი ხალხების კულტურულ მემკვიდრეობას ევრაზიის სტეპების მომთაბარე იმპერიებთან. ევრაზიონისტები ისევე როგორც სლავიანოფილები გამოირჩევიან ანტიდასავლური ხედვებით. მათ უარყვეს სლავური კულტურულ-ისტორიული ტიპის არსებობა და თვლიან, რომ რუსულ კულტურასთან გაცილებით ახლოს იდგა თურანული (ურალ-ალტაი, *მონღოლური*) წარმოშობის ხალხის კულტურა, ვიდრე დასავლეთ სლავური ერების (ჩეხები, პოლონელები) კულტურა. „ევრაზიონისტები“ ეჭვ ქვეშ აყენებდნენ კიევის რუსეთის როლს და მნიშვნელობას თანამედროვე რუსეთის ჩამოყალიბებაში, ხოლო სსრკ-ს მონღოლური იმპერიის გეოპოლიტიკურ გაგრძელებად მიიჩნევდნენ. მისი ძალისხმევით „ევრაზიონიზმი“ გახდა თანამედროვე რუსეთის მთავარი იდეოლოგია საშინაო და საგარეო პოლიტიკის მიმართულებით¹.

ბოლო პერიოდში სულ უფრო ინტენსიურად ვხვდებით ტერმინს „რუსიზმი“, რაც ევრაზიონიზმთან შედარებით კიდევ უფრო რადიკალური და ექსტრემისტული მიმართულებაა. „რუსიზმი“, იგივე „რაშიზმი“, ესაა ბოლო პერიოდში რუსეთის მმართველი რეჟიმის პოლიტიკური იდეოლოგიის არაოფიციალური სახელწოდება, რომელიც რუსეთის „განსაკუთრებული ცივილიზაციური მისიის“ ყალბ საფუძვლებს ეფუძნება. „რუსიზმი“, სიტყვების „რუსეთი“ და „ფაშიზმი“-ს გაერთიანების შედეგად მიღებული, ხელოვნურად ნაწარმოები სახელწოდებაა იდეოლოგიისა, რომელიც წარმოადგენს ტოტალიტარიზმისა და ფაშიზმის სიმბიოზს და ეფუძნება რუსეთის ფედერაციის ბარბაროსულ გეოპოლიტიკას, მიმართულს სხვა სახელმწიფოების

¹ ამირან ხევცურიანი, რუსეთის თანამედროვე საგარეო პოლიტიკა სამხრეთ კავკასიაში, 327.001.23, საქ. ტექ. უნ. თბილისი, 0175, საქართველო, თებერვალი 2019 წ. გვ. 36-38

ტერიტორიების ოკუპაციისა და ანექსიისადმი¹. ხშირ შემთხვევაში რუსეთის მხრიდან ამგვარ მოქმედებას სარჩულად „რუსული ტერიტორიების შეგროვება, გაერთიანება“ უდევს.

ტერმინი „რუსიზმი“ პირველად 1868 წელს ახსენა გერცენმა თავის ერთ-ერთ რომანში, რუსოფილობის ექსტრემისტული მიმართულების აღსანიშნავად. აღნიშნულმა ტერმინმა ფართო გავრცელება 2008 წელს, საქართველოს მიმართ რუსული აგრესიის დროს ჰპოვა არაოფიციალურ წრეებში. ამ ტერმინის გავრცელების განმეორებითი ტალღა კი 2014 წელი იყო და დღემდე აქტუალურად გამოიყენება.

ჩეჩნეთის რესპუბლიკა იჩკერიის ყოფილი პრეზიდენტი ჯოხარ დუდაევი „რუსიზმს“ შემდეგნაირად აღწერს - „რუსიზმი არის მიზანთროპული (კაცთმოძულე) იდეოლოგიის განსაკუთრებული ფორმა, რომელიც დაფუძნებულია დიდ ძალთა შოვინიზმზე, სულიერების სრულ ნაკლებობასა და უზნეობაზე. იგი განსხვავდება ფაშიზმის, რასიზმის, ნაციონალიზმის ცნობილი ფორმებისგან თავისი განსაკუთრებული სისასტიკით როგორც ადამიანის, ისე ბუნების მიმართ. მოქმედების პრინციპია ყველაფრის და ყველას განადგურება, გადამწვარი მიწის ტაქტიკა. იგი გამოირჩევა მსოფლიო ბატონობის მანიის შიზოფრენიული ფორმით. ახასიათებს მონური ფსიქოლოგია, პარაზიტირებულია ცრუ ისტორიაზე, ოკუპირებულ ტერიტორიებზე და ჩაგრულ ხალხებზე. რუსიზმს ახასიათებს მუდმივი პოლიტიკური, იურიდიულ-სამართლებრივი და იდეოლოგიური ტერორიზმი”².

რუსიზმის საფუძველში, რომელიც უკვე სრულად ჩამოყალიბდა ოფიციალურ იდეოლოგიად, დევს სამართლის ძალის უარყოფა და ძალის უფლების მტკიცება, უპატივცემულობა მეზობლების სუვერენიტეტის მიმართ და თვითდამკვიდრება განუკითხაობისა და ძალადობის ხარჯზე. მთლიანობაში ეს თვისება ახასიათებს რუსეთის ყველა ხელისუფლებას და იგი ოქროს ურდოსგანაა მემკვიდრეობით მიღებული. რუსიზმის ერთ-ერთ საფუძველს წარმოადგენს რუსული მართლმადიდებ-

1 Рашизм (идеология) - <https://cutt.ly/02LmuDV>

2 https://vk.com/wall-11019260_333858

ლური ეკლესიის იდეოლოგია რუსების, როგორც „ღვთის რჩეულთა“ ერის შესახებ. რუსიზმის იდეოლოგია ეფუძნება დასავლური დემოკრატიისადმი სიძულვილსა და შურს. მის ცენტრს წარმოადგენს ნაციონალური ლიდერის კულტი, რომელსაც შესწევს ძალა დაუბრუნოს რუსეთს დიდება¹.

რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის, ვლადიმერ პუტინის მიერ სხვადასხვა დროს გაკეთებულ განცხადებებში ნათლად ჩანს „რუსიზმის“ დედა აზრი. „რად გვინდა ისეთი მსოფლიო, სადაც არ იქნება რუსეთი“, ასე განმარტა მან ბირთვული იარაღის გამოყენებით გამოწვეული გლობალური კატასტროფის შესაძლებლობა². იგი საბჭოთა კავშირის დაშლას ტრაგედიად აფასებს და განმარტავს, რომ საბჭოთა კავშირის დაშლა სხვა არაფერია თუ არა ისტორიული რუსეთის დაშლა, რომელსაც საბჭოთა კავშირი ერქვა³.

ყოველივე ზემოაღნიშნული ცალსახად მიუთითებს იმ ფაქტზე, რომ რუსეთის მუდმივად მიისწრაფის „დაკარგული“ ტერიტორიების აღდგენისა და ახალი ტერიტორიების შემოერთებისაკენ, რაც საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობისათვის უდიდეს გამოწვევას წარმოადგენს.

მოცემულ ეტაპზე „რუსიზმის“ და შესაბამისად რუსეთის ექსპანსიონისტური პოლიტიკის ერთ-ერთ უმთავრეს შემავსებელ ძალად სწორედ ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაცია გვევლინება. რუსეთის დღევანდელი პოლიტიკური ხელმძღვანელობა, ობიექტურად, მოქმედებს ნატოს მიმართ სამხედრო და ეკონომიკური არასრულფასოვნების პოზიციიდან. ეს ართულებს რუსეთის მისწრაფების მიაღწივას, გახდეს შეუცვლელი, მთავარი საერთაშორისო მოთამაშე, რომელთანაც უნდა ჰქონდეთ კონსულტაცია ყველა მნიშვნელოვან საერთაშორისო საკითხზე. რუსეთის ხელმძღვანელობა იყე-

1 Рашизм (идеология) - <https://cutt.ly/M2Lmh5W>

2 Путин: "Зачем нам такой мир, если не будет России"? - <https://www.svoboda.org/a/29084688.html>

3 Путин назвал распад СССР трагедией и «распадом исторической России» - <https://www.rbc.ru/politics/12/12/2021/61b5e7b79a7947689a33f5fe>

ნებს ჯარს, როგორც ერთ-ერთს უამრავ ინსტრუმენტთა შორის, რათა ჩამოაყალიბოს თავისი „ახლო საზღვარგარეთული“ და გლობალური პოზიციები. ის ამას აკეთებს ისე, რომ არ გამოიწვიოს ნატოსთან სრულმასშტაბიანი, გახანგრძლივებული და კონვენციური კონფლიქტის პროვოცირება, რადგან თითქმის გარდაუვალი იქნებოდა რუსეთის მძიმე მარცხი, ალიანსის მნიშვნელოვანი რიცხოვრივი და ეკონომიკური უპირატესობის გათვალისწინებით¹.

რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის მიერ დამტკიცებული, რუსეთის ფედერაციის საგარეო პოლიტიკის კონცეფციის² თანახმად ერთის მხრივ „რუსეთის პრიორიტეტებში რჩება აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის თანამედროვე დემოკრატიულ სახელმწიფოებად ჩამოყალიბებაში დახმარება, მათი საერთაშორისო პოზიციების განმტკიცება, საიმედო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და სოციალურ-ეკონომიკური აღდგენა“, ხოლო მეორე მხრივ „რუსეთი დაინტერესებულია საქართველოსთან ურთიერთობის ნორმალიზებით იმ სფეროებში, რომლებშიც ქართული მხარე მზად არის ამისთვის, იმ პოლიტიკური რეალობის გათვალისწინებით, რომელიც განვითარდა ამიერკავკასიაში“.

რუსეთისათვის საქართველოს კავკასიის რეგიონში განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. იგი თავისი სტრატეგიული ადგილმდებარეობით ერთგვარი ფარია რუსეთისათვის. საქართველოში, რომელიც ნატოს წევრი თურქეთის მეზობელი ქვეყანაა, მნიშვნელოვანი სამხედრო ბაზები იყო განთავსებული. რუსეთის ჯარები და შეიარაღება ამ ბაზებზე განიხილებოდა, როგორც გადაუჭრელი პრობლემა. სამხედრო სტრატეგიის შესაბამისად, რუსეთის უსაფრთხოების პოლიტიკის საკვანძო

1 Igor Sutyagin with Justin Bronk - "Russia's New Ground Forces, Capabilities, Limitations and Implications for International Security", First published 2017 - გვ 1-2

2 Концепция внешней политики Российской Федерации (утверждена Президентом Российской Федерации В.В.Путиным 30 ноября 2016 г.) - https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/official_documents/1538901/

ქვეყანა, კავკასიასთან მიმართებაში, საქართველო¹.

რუსეთის ასეთი მიდგომა საქართველოსთვის და ცივილიზებული სამყაროსათვის სიახლეს არ წარმოადგენს. ჩვენთვის ცხადია, რომ რუსეთის მიერ განცხადებული, ზემოაღნიშნული პოლიტიკა უფრო დიდ მიზნებს ემსახურება ვიდრე საქართველოს ტერიტორიების ოკუპაცია და მათზე კონტროლის დამყარებაა. საქართველოს გაცხადებული კურსი ევრო-ატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრაციისკენ პირდაპირ წინააღმდეგობაში მოდის რუსეთის ინტერესებთან და უსაფრთხოების მისეულ გლობალურ ხედვებთან, რამეთუ ალიანსის გაფართოება, მისი სამხედრო ინფრასტრუქტურის რუსეთის საზღვრებთან მოახლოება და სამხედრო აქტივობები რუსეთის საზღვრის სიახლოვეს კრემლისთვის აბსოლუტურად მიუღებელია. გარდა სამხედრო-პოლიტიკური ფაქტორისა, რუსეთის პოლიტიკა აქცენტირებულია აგრეთვე ენერგორესურსების წყაროების და შესაბამისი სატრანზიტო გზების გაკონტროლებაზე. ამას თავის მხრივ განაპირობებს ის ფაქტი, რომ რუსეთის ეკონომიკა უმთავრესად ენერგორესურსების რეალიზაციაზეა დამოკიდებული. გარდა ამისა, მოსკოვისათვის ენერგორესურსები მნიშვნელოვანი პოლიტიკური ბერკეტია, მეტადრე ევროპასთან ურთიერთობისას დივიდენდების მიღების თვალსაზრისით. შესაბამისად, რუსეთის მიდგომა სამხრეთ დერეფნისადმი დიდ წილად განაპირობებს მისი საგარეო პოლიტიკის ფორმირებას საქართველოსთან მიმართებით.

გამომდინარე იქედან, რომ ბოლო პერიოდში ევროპისათვის პრიორიტეტული გახდა ნავთობისა და გაზის მიღება ცენტრალური აზიისა და კასპიის რეგიონის ქვეყნებიდან, საქართველოთი დაინტერესების ხარისხმა პარალელურად მოიმატა. საქართველოს სატრანზიტო პოტენციალი, რომელიც რუსეთისა და ირანის გვერდის ავლით ევრაზიული, სავაჭრო-სატრანზიტო

1 "Georgia in Russia,s Orbit and the South Ossetian Conflict Threatening Regional Stability in the South Caucasus Region, Giray Saynur Derman, Journal of Caspian Affairs, International peer-reviewed journal, published by Caspian strategy institute, I/1, (2015).

კორიდორის ფუნქციონირებისათვის თბილისს ევროპის უმნიშვნელოვანეს პარტნიორად აქცევს, რუსეთის მიზანმიმართული აგრესიის ერთ-ერთი საფუძველია.

საქართველოსადმი რუსეთის ინტერესთა შორის არანაკლებ მნიშვნელოვანია ის საზღვაო-სანაპირო პოტენციალი, რომელიც საქართველოს შავ ზღვაზე გააჩნია.

ის, რომ რუსეთი საქართველოს ნომერ პირველი მტერია კარგად ჩანს საქართველოში დღემდე მიღებულ ყველა სტრატეგიულ დოკუმენტში, იქნება ეს ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფცია, საქართველოს საფრთხეების შეფასების დოკუმენტი თუ უსაფრთხოების სფეროში არსებული სხვა სტრატეგიები. ამ დოკუმენტების გაცნობით, თუ გაცნობის გარეშეც აშკარაა, რომ ისეთი პატარა ქვეყნისათვის როგორიც ჩვენია, ეროვნული უსაფრთხოების ამოცანებს შორის დღემდე ყველაზე მნიშვნელოვანი ფიზიკური გადარჩენაა.

„პატარა ქვეყნის ეროვნული უსაფრთხოების ბევრ პრობლემას შორის არის ერთი, რომელიც მისთვის არათუ უმნიშვნელოვანესი, არამედ საბედისწეროც კი შეიძლება აღმოჩნდეს. ვგულისხმობ ისეთ რეალობას, როგორიც პატარა, სუსტი და დიდი, ძლიერი ქვეყნების მეზობლობაა, რაც პირველს უსაფრთხოების პრობლემას უქმნის“¹.

დასკვნა

ეროვნული და უწყებრივი დონის კონცეპტუალური დოკუმენტების თანახმად საქართველოს ეროვნულ ინტერესებს შორის ერთ-ერთი უმთავრესი სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის უზრუნველყოფა, ასევე დემოკრატიის განმტკიცება და ეროვნული უსაფრთხოების ეფექტიანი სისტემის განვითარებაა. აღნიშნულ ინტერესს დამუქრებული უმთავრესი საფრთხე და გამომწვევა კი რუსეთის ფედერაციაა.

სტრატეგიულ დოკუმენტებში აღნიშნული ინტერესებისა და

1 ალექსანდრე რონდელი, პატარა ქვეყანა საერთაშორისო სისტემაში, მეორე, გნახლებული გამოცემა, საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა კვლევის ფონდი, თბილისი, 2009 წ. გვ. 90

სიკეთეების დაცვა დიდ წილადა დამოკიდებულია ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის მაღალ დონეზე, რაც „პატარა ქვეყნის“ შემთხვევაში სათანადო საერთაშორისო პარტნიორებისა და შესაბამის ალიანსში გაწევრიანების გარეშე პრაქტიკულად შეუძლებლად გვესახება. სწორედ ამიტომ, პრაგმატული და შედეგზე ორიენტირებული საგარეო პოლიტიკის გატარება, ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაცია წარმოადგენს ქვეყნის უსაფრთხოების და თავდაცვის უზრუნველყოფის წინაპირობას, რაც თავის მხრივ არის ქვეყნის სუვერენიტეტის და ტერიტორიული მთლიანობის განმტკიცების საწინდარი.

თუკი მსოფლიო წესრიგის განმსაზღვრელი სუბიექტები, მიილტიპლარ შექმნან ალიანსი, რომელიც მათი ცივილიზაციური არჩევანის დაცვის, მათი თვითმყოფადობისა და სახელმწიფოებრიობის შენარჩუნების გარანტი იქნება, საქართველოს მიერ მკაფიო საგარეო ორიენტირის განუცხადებლობა დამლუპველი აღმოჩნდება.

პოლიტოლოგი, დიპლომატი და გეოგრაფიის მეცნიერებათა დოქტორის ალექსანდრე რონდელის თანახმად „როგორი მოქნილიც არ უნდა იყოს პატარა ქვეყანის საგარეო პოლიტიკა და როგორი სისწრაფითაც არ უნდა რეაგირებდეს იგი პირობათა და მოვლენათა ცვლაზე, მან საკუთარი სტრატეგიული მიზანი მაინც უნდა განსაზღვროს და სტრატეგიული არჩევანი უნდა გააკეთოს. ეს კი საერთაშორისო სისტემის ზოგიერთი ქვეყნის მხარდაჭერას და სხვებთან დაპირისპირებას ნიშნავს, რაც, ბუნებრივია, უზარმაზარ რისკთან არის დაკავშირებული“¹. ვფიქრობთ, საქართველო ვალდებულია მკაფიოდ გამოხატოს მისი საგარეო კურსი. ე. წ. დაბალანსებული პოლიტიკა და დიდი ქვეყნების ურთიერთსაპირისპირო ინტერესების შესწავლაში ჩაყენების სურვილი ილუზორულად გვეჩვენება, რომელიც შესაძლოა ოდესღაც მუშაობდა კიდეც.

¹ ალექსანდრე რონდელი, პატარა ქვეყანა საერთაშორისო სისტემაში, მეორე, გნახლებული გამოცემა, საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა კვლევის ფონდი, თბილისი, 2009 წ. გვ. 85

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ვ. ტატიშვილი „ქართველები მოსკოვში“, მე-2 შვეს. და გადამუშავ. გამოცემა. თბ., 1959 წ.
2. ნათია კაჭარავა - საქართველოს საგარეო უსაფრთხოების პოლიტიკურ-სამართლებრივი ასპექტები 327.001.3 საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 1075, საქართველო, 2011 წ.
3. რევაზ მიშველაძე, „საერთაშორისო ურთიერთობები და საქართველო“, გამომც. „იურიდიული სამყარო“, თბ. 2018 წ.
4. ამირან ხევცურიანი, რუსეთის თანამედროვე საგარეო პოლიტიკა სამხრეთ კავკასიაში, 327.001.23, საქ. ტექ. უნ. თბილისი, 0175, საქართველო, თებერვალი 2019 წ.
5. ალექსანდრე რონდელი, პატარა ქვეყანა საერთაშორისო სისტემაში, მეორე, განახლებული გამოცემა, საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა კვლევის ფონდი, თბილისი, 2009 წ.
6. Igor Sutyagin with Justin Bronk - “Russia’s New Ground Forces, Capabilities, Limitations and Implications for International Security”, First published 2017.
7. “Georgia in Russia’s Orbit and the South Ossetian Conflict Threatening Regional Stability in the South Caucasus Region, Giray Saynur Derman, Journal of Caspian Affairs, International peer-reviewed journal, published by Caspian strategy institute, I/1, (2015).
8. ნატოს საპარლამენტო ასამბლეამ რუსეთი ტერორისტულ სახელმწიფოდ გამოაცხადა - <https://ubn.news/the-nato-parliamentary-assembly-has-declared-russia-a-terrorist-state/>
9. სლავური ერების გაერთიანებას, რუსიზმს უკრაინელები არასოდეს შეეგუებიან - დუდაევი რუსეთის გეგმებზე - <https://batumelebi.netgazeti.ge/news/400166/>
10. 7 მაისი, 1920 წ. - საბჭოთა რუსეთმა საქართველოს დამოუკიდებლობა აღიარა - <https://civil.ge/ka/archives/350635>
11. The Long Telegram by George Kennan, February 22, 1946 - <https://teachingamericanhistory.org/document/the-long-telegram/>

12. Классическое западничество: концепция цивилизационного развития России в Новое время - <https://www.dissercat.com/content/klassicheskoe-zapadnichestvo-kontseptsiya-tsivilizatsionnogo-razvitiya-rossii-v-novoe-vremya>

13. Философия славянофилов в современной российской историко-философской литературе - <https://www.dissercat.com/content/filosofiya-slavyanofilov-v-sovremennoi-rossiiskoi-istoriko-filosofskoi-literature>

14. Рашизм (идеология) - [https://allll.net/wiki/%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%B7%D0%BC_\(%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F\)](https://allll.net/wiki/%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%B7%D0%BC_(%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F))

15. https://vk.com/wall-11019260_333858

16. Путин: «Зачем нам такой мир, если не будет России»? - <https://www.svoboda.org/a/29084688.html>

17. Путин назвал распад СССР трагедией и «распадом исторической России» - <https://www.rbc.ru/politics/12/12/2021/61b5e7b79a7947689a33f5fe>

18. Концепция внешней политики Российской Федерации (утверждена Президентом Российской Федерации В.В.Путиным 30 ноября 2016 г.) - https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/official_documents/1538901/

REFERENCES:

1. V. Tatishvili "Georgians in Moscow", 2nd updated and revised edition. Tb., 1959

2. Natia Katcharava - Political-legal aspects of foreign security of Georgia 327.001.3 Technical University of Georgia, Tbilisi, 1075, Georgia, 2011.

3. Revaz Mishveladze, "International Relations and Georgia", Publishing House "Legal World", Vol. 2018

4. Amiran Khevtshurian, Russia's Modern Foreign Policy in the South Caucasus, 327.001.23, Technical University of Georgia, Tbilisi, 0175, Georgia, February 2019.

5. Alexander Rondel, A Small Country in the International Sys-

tem, Second, Revised Edition, Georgian Strategy and International Relations Research Foundation, Tbilisi, 2009.

6. Igor Sutyagin with Justin Bronk - "Russia's New Ground Forces, Capabilities, Limitations and Implications for International Security", First published 2017.

7. "Georgia in Russia's Orbit and the South Ossetian Conflict Threatening Regional Stability in the South Caucasus Region, Giray Saynur Derman, Journal of Caspian Affairs, International peer-reviewed journal, published by Caspian strategy institute, 1/1, (2015).

8. The NATO Parliamentary Assembly declared Russia a terrorist state - <https://ubn.news/the-nato-parliamentary-assembly-has-declared-russia-a-terrorist-state/>

9. Ukrainians will never get used to the unification of Slavic nations, Rashism - Dudayev on Russia's plans - <https://batumelebi.net-gazeti.ge/news/400166/>

10. May 7, 1920 - Soviet Russia recognized Georgia's independence - <https://civil.ge/ka/archives/350635>

11. The Long Telegram by George Kennan, February 22, 1946 - <https://teachingamericanhistory.org/document/the-long-telegram/>

12. Classical Westernism: the concept of civilizational development of Russia in modern times - <https://www.dissercat.com/content/klassicheskoe-zapadnichestvo-kontseptsiya-tsivilizatsionno-go-razvitiya-rossii-v-novoe-vremya>

13. The philosophy of the Slavophiles in modern Russian historical and philosophical literature - <https://www.dissercat.com/content/filosofiya-slavyanofilov-v-sovremennoi-rossiiskoi-istoriko-filosofskoi-literature>

14. Rashism (ideology) - [https://allll.net/wiki/%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%B7%D0%BC_\(%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F\)](https://allll.net/wiki/%D0%A0%D0%B0%D1%88%D0%B8%D0%B7%D0%BC_(%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F))

15. https://vk.com/wall-11019260_333858

16. Putin: "Why do we need such a world if there is no Russia"? - <https://www.svoboda.org/a/29084688.html>

17. Putin called the collapse of the USSR a tragedy and "the col-

lapse of historical Russia” - <https://www.rbc.ru/politics/12/12/2021/61b5e7b79a7947689a33f5fe>

18. The concept of the foreign policy of the Russian Federation (approved by the President of the Russian Federation V.V. Putin on November 30, 2016) - https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/official_documents/1538901/

GEORGIA'S MAIN EXTERNAL THREAT AND INSURANCE EXTERNAL ORIENTATIONS

Jemal Gakhokidze, PhD

Doctor of Law and Political Sciences,
Professor of Faculty of Law and International Relations
Chairman of the Senate, Georgian Technical University
senati@gtu.ge

Nukri Gelashvili,

PhD student of Faculty of Law and International Relations,
Georgian Technical University
nogelashvili@gmail.com

RESUME

Since the beginning of mankind, concern for survival and therefore safety has been one of the main components of human life. History remembers states and empires that ceased to exist as a result of wars and conquests. The recent past shows that the main threat to Georgia is the unfriendly neighbor Russian Federation with imperialist intentions. This fact is clearly stated in the conceptual documents of our country.

The present paper discusses the important stages of the Russian-Georgian relations since the 15th century and the problems that these relations brought to Georgia. Russia's aggressive policy and aspirations to constantly expand its borders at the expense of con-

quering natural-geographically protected territories are described.

The author reviews the traditional concepts of Russian politics presented in the scientific literature, which originated in different periods. Special attention is paid to the more radical and extremist direction than “Eurasianism” to “Russism”, the same “Rachism”, which is the unofficial name of the political ideology of the ruling regime of Russia.

In the visions of modern ideologues of Russia lies the denial of law and the assertion of the priority of force, disrespect for the sovereignty of neighbors and self-assertion at the expense of disorder and violence. The center of the ideology of Russism is the cult of the national leader, who will have the power to restore glory to Russia. This glory lies in its restoration within the borders of “historical Russia”, I.E. the Soviet Union, which is the biggest challenge for the sovereignty and territorial integrity of Georgia.

The Russian leadership uses the military as one of many tools to shape its “near abroad” and global positions. It has wide interests in the South Caucasus from the military, political, economic and energy point of view. But, the current political leadership of the Russian Federation, objectively, acts from the position of military and economic inferiority towards NATO. It is clear that at this stage, the North Atlantic Treaty Organization appears as one of the main restraining forces of “Russianism” and therefore of Russia’s expansionist policy.

According to the author, where the powerful states determining the world order want to create an alliance that will guarantee the protection of their civilizational choices, the preservation of their identity and statehood, Georgia’s failure to declare a clear foreign orientation will be disastrous. Accordingly, he believes that Georgia is obliged to clearly express its foreign policy. e. year Balanced politics and the desire to put the conflicting interests of large countries to their own service is an illusory approach that may have once worked.

Keywords: Security, aggression, Russian Federation, Rashism, NATO.